

WENDBARE OVERHEID

Stop met het belasten van investeringen

KRIJTLIJNEN

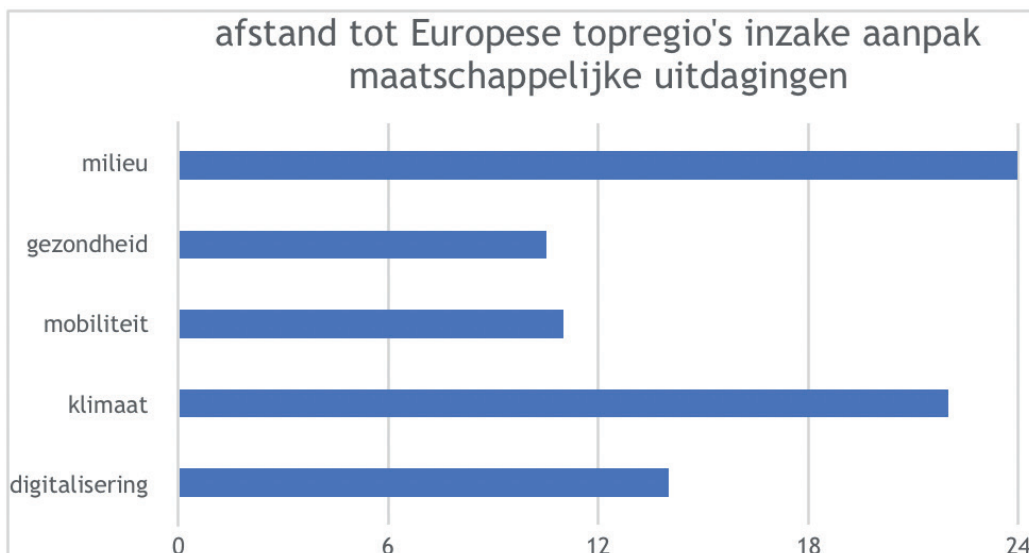
Een innovatiegerichte overheid is cruciaal om een aantal belangrijke maatschappelijke problemen aan te pakken inzake mobiliteit, klimaat, infrastructuur, digitalisering, gezondheidszorg, enz. Daarbij moet de overheid meer investeren in technologie en innovatieve oplossingen maar ook nieuwe businessmodellen een kans geven. Technologie, economie en samenleving evolueren heel snel. Belangrijk is dat de overheid zich toelegt op haar kerntaken, en samenwerkt met de private spelers.

Ook de rol van steden en gemeenten is niet te onderschatten. Willen we komen tot echte 'slimme steden en gemeenten', dan zal het lokale niveau meer financiële en operationele armslag moeten krijgen. Dit betekent meer autonomie, schaalvergroting maar ook het herbekijken van de rol van steden en gemeenten bijvoorbeeld in het energielandschap.

- Een nieuwe investeringsdynamiek op gang brengen, daarbij systematisch inzetten op innovatief inkopen.
- De overheid legt zich toe op haar kerntaken, en werkt zoveel mogelijk samen met de private spelers.
- Vlaanderen geeft nieuwe businessmodellen een kans.
- Digitalisering van de overheid bovenaan de politieke agenda plaatsen.
- Lokale overheden kunnen de motor zijn van vernieuwing en innovatie.

VASTSTELLINGEN

Vlaanderen scoort in de Agoria Tech Index het zwakste van de 20 Europese topregio's inzake het aanpakken van een aantal grote maatschappelijke uitdagingen rond klimaat, energie, mobiliteit, digitalisering...

(bron: Agoria Tech Index)

Positief is dat er meer systematisch werk gemaakt wordt van innovatief aanbesteden via het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO). Belangrijk is dat de proefprojecten ook gaan leiden tot effectieve aanbestedingen.

Het investeringsniveau blijft te laag en heel wat grote infrastructuurwerken in Vlaanderen verzanden in het moeras van procedures en vergunningen.

Met het plan 'Radicaal Digitaal' werd een ambitieuze doelstelling gesteld – tegen 2020 bijna alle diensten digitaal – maar de uitvoering blijft achter. Vlaanderen dreigt een grote achterstand op te lopen inzake digitalisering van de overheid.

Bij de opmaak van regelgeving moet in Vlaanderen de initiatiefnemer (kabinet/administratie) een wetgevingsadvies aanvragen, dat onder meer een reguleringsimpactanalyse en de compensatieregel administratieve lasten omvat. Het is positief dat er aandacht is voor het verminderen van de administratieve overlast. Heel wat regelgeving is echter de vertaling van Europese Regelgeving, waarbij Vlaanderen vaak stringenter reglementeert dan door de EU wordt vereist of bij de toepassing van de regelgeving zich streng opstelt ('goldplating').

DOELSTELLINGEN

- Vlaanderen zet voluit in op technologie en innovatieve businessmodellen om maatschappelijke problemen aan te pakken.
- De overheid speelt daarbij een proactieve en faciliterende rol, waarbij zij zich toelegt op de kerntaken en ruimte laat voor innovatie en participatie vanuit de marktsector.

AANBEVELINGEN

- Een nieuwe investeringsdynamiek in belangrijke domeinen (mobiliteit, energie en verlichting, gebouwen, logistiek, digitale netwerken enz) op gang brengen door de budgettaire mix van de overheid fundamenteel te veranderen: minder lopende uitgaven en werkingsmiddelen en meer investeringen met duidelijke focus op de kerntaken. Ook het wetgevend kader inzake vergunningen en beroepsmogelijkheden fundamenteel bijsturen om tot een nieuw evenwicht te komen tussen individuele rechtsbescherming en het collectief belang.
- De overheid investeert in technologie en innovatieve oplossingen door de systematische inzet van het innovatief inkopen, en pre-commercieel innovatief aanbesteden wanneer er op de markt nog geen oplossingen te vinden zijn. Het wordt aantrekkelijker gemaakt om vanuit een traject pre-commercieel aanbesteden ook deel te nemen aan een commerciële aanbesteding.
- De overheid legt zich toe op haar kerntaken, en werkt zoveel mogelijk samen met de private spelers. Zij laat ruimte voor innovatie via de marktspelers. Dit betekent bijvoorbeeld ook de dominantie van publieke spelers in netwerksectoren (energie, mobiliteit) verminderen en deze spelers gebruiken als versneller voor innovatie door (lokale) ondernemingen.
- Vlaanderen geeft nieuwe businessmodellen een kans door proactief regelgeving aan te passen of te creëren waar nodig. Vlaanderen moet zich inzake regelgeving en de toepassing van de regelgeving, systematisch oplijnen met de EU-wetgeving en goldplating vermijden.
- Vlaanderen moet in de volgende legislatuur de digitalisering van de overheid bovenaan de politieke agenda plaatsen. Om tot een echte digitale overheid te komen, zal het 'silo-denken' moeten worden doorbroken: diensten moeten gereorganiseerd worden vanuit een gebruikersstandpunt, er moet gewerkt worden aan digitale platformen die doorheen bestaande departementen en agentschappen heen snijden.

- Lokale overheden kunnen de motor zijn van vernieuwing en innovatie, maar daartoe moeten steden en gemeenten de nodige armslag krijgen – zowel regelgevend als financieel. Dit betekent nog veel sterkere ‘incentives’ creëren voor schaalvergroting, meer autonomie om samen te werken met de private spelers bijv. in de energiemarkt via het herdefiniëren van de rol van de netbeheerder (verlichting, energie), grotere inspraak in het mobiliteitsbeleid, het nog sterker inzetten op regelluwe zones om innovatie een echte kans te geven, enz.
- Vanuit de Vlaamse overheid moet volop ingezet worden op de creatie van (digitale) platformen en standaarden die ter beschikking gesteld worden van de private spelers en de lokale overheden.
- Dat betekent dat zij zich financieel beter focussen op hun (inter)lokale taken, en niet langer in het aandeelhouderschap van de netbeheerder blijven. De verankering van de netbeheerder kan best op regionaal niveau gebeuren.